

[Axel Kristensen.]

keligheden ikke kan diskutere, og som der ikke behøves en hel Citatkrig for at fastslaa. Men naar det er Tilfældet, er det altsaa ogsaa rigtigt, at Socialdemokratiet har faaet sine Vælgeres Stemmer paa, at det vilde søge at gennemføre en stærkere Planlægning af Produktionslivet fra Statens Side, at det vilde søge at faa en stærkere og dybere gaaende Kontrol med disse Ting, altsaa stærkere Statsindgreb, end der hidtil har været.

Nu kan man jo risikere, at den højtærede Statsminister vil sige, at man skam ikke vil Statsindgrebene, Restriktionerne for Restriktionernes Skyld, og det insinuerer jeg heller slet ikke, men det er heri, Forskellen mellem Socialdemokratiet og os andre i dette Ting ligger, at Socialdemokraterne mener at skabe det rigeste og lykkeligste Samfund ved, at Staten har den virkelige Ledelse — og saa er det ganske ligegyldigt, at man, som den højtærede Handelsminister sagde, hellere vil have de færrest mulige Erhverv og de færrest mulige Erhvervsvirksomheder under direkte Statsledelse, hvis Forholdet er det, at Staten har saa meget Haand i Hanke med Tingene, at den i Virkeligheden dirigerer Forholdene —, medens vi fra vor Side mener, at dette ikke tjener Samfundet til Bedste.

Den Forskel i Opfattelse er der, og det er derfor efter min Mening temmelig urimeligt, at man overlader en Minister, der har den Opfattelse, at Staten skal planlægge, kontrollere og lede Erhvervslivet i saa høj Grad som muligt, at administrere denne Lov, at et Folketing, hvis Flertal har den modsatte Opfattelse, overdrager en socialdemokratisk Minister at administrere denne Lov, der giver ham Magt til at gøre bogstavelig talt, hvad han vil. For man kan ikke forvente, at en Mand, der har en Administration i sin Haand, skal være i Stand til at handle imod sin Overbevisning. Jeg synes ikke, man med nogen som helst Rimelighed kan forlange af den højtærede Handelsminister, hvis han mener, at Statskontrol, Statsplanlægning er et nødvendigt Led for at naa det bedst mulige Maal, at han da skal afstaa fra det. Jeg synes tværtimod, han har Pligt til at følge sin Overbevisning om, hvad der er bedst.

Jeg vilde under ingen Omstændigheder sige, at den højtærede Handelsminister vilde foretage direkte Socialiseringsindgreb eller illoyalt forsøge at udnytte Loven for at skabe Socialisering. Det har jeg ingen som helst Ret til at sige, og det tjener ikke noget fornuftigt Formaal at sige det, men for mig er der ingen Tvivl

om, at hver Gang Handelsministeren skal træffe Afgørelse i de meget vanskelige Spørgsmaal, han har med at gøre, staar han over for Valget imellem at træffe en Afgørelse af større eller mindre Effektivitet. Der kan ikke være mindste Tvivl om, at Staten har langt lettere Overblik og Mulighed for at lede og kontrollere, hvis der sker en stærk Koncentrering af Produktionslivet. Det volder ikke nogen Vanskelighed i Vareforsyningsdirektoratet, og der behøves ikke mange Embedsmænd til at disponere paa Omraadet: Traad og Kabel, fordi der kun er een Virksomhed. Det er ogsaa meget let, hvis man tager en Række Omraader som Sukker, Sprit, Kunstgødning og Cement, at foretage de Restriktioner, der skal til, fordi Produktionen af disse Varer er saa stærkt koncentreret; men det er uhyre vanskeligt at træffe effektive Foranstaltninger, saa snart Produktionen eller Omsætningen er placeret ud paa de hundrede for ikke at sige de tusinde enkelte handlende.

Hvis derfor en Minister har den Overbevisning, at det er vigtigere at naa den fulde Effektivitet, end det er at bevare disse mange Led, ja saa vil hans Afgørelser i Sagerne selvfølgelig falde anderledes ud end for den Minister, der har den modsatte Opfattelse. For en liberalt indstillet Minister, der har en saadan Bemyndigelseslov, vil det være en selvfølgelig Ting, at de Restriktioner og de Indgreb, der foretages, skal foretages saaledes, at de giver de tusinde selvstændige erhvervsdrivende Mulighed for at overvinde og være til Raadighed den Dag, man kan gengive Erhvervslivet Friheden. Men for en socialdemokratisk indstillet Minister er Forholdet selvfølgelig det modsatte. Han anser ikke alle disse mange Tusinde selvstændige Virksomheder for et Gode, han anser dem tværtimod i mange Tilfælde for et stort Spild, og det vil derfor være temmelig urimeligt at forlange, at denne Minister imod sin Overbevisning i de Statsindgreb, han skal foretage, skal slække paa Effektiviteten for at opretholde noget, han maaske finder skadeligt, i hvert Fald overflødigt. Derfor er det efter min Overbevisning en Selvfølge, at naar man har Bemyndigelseslove, maa man forudsætte, at to Mennesker, der har principielt fuldkommen forskellig Opfattelse af, hvad der tjener dette Land til Bedste, ikke kan undgaa at bruge dem forskelligt.

Derfor mener jeg, at der paahviler det liberale Flertal i dette høje Ting et meget stort Ansvar ved, at det har overladt Administrationen til Socialdemokratiet. Der